

| | |
|--------------------------|----|
| КАРСОНО СЪД | РБ |
| Д. № 102-05-3 | |
| ПОЛУЧЕНО НА 08.10.1992г. | |

Г.Н. П. Белев
мо и.с. № 25/92г.
9.X.92г.

299/к.р.25/92
09.10.1992г.

СТ А Н О В И Щ Е

на отдел "Правен" на 36-то Народно събрание
 по конституционно дело № 25/92 г.

С определение на Конституционния съд от 29 септември 1992 г. Народното събрание е конституирано като заинтересована страна по КД № 25/92 г. Настоящото становище е изготвено по възлагане на председателя на Народното събрание.

Делото е образувано по повод искането на 51 народни представители за обявяване противоконституционността на чл. 5 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание.

1. Член 5 от Правилника за организацията и дейността на 36-то Народно събрание е приет с гласуване в пленарната зала на 27.XI.1991 г. По всички алинеи е гласувано ан блок както следва: 194 "за"; 5 - "против" и 3 - "въздържали се". При разискванията е направено само едно предложение (правомощия да бъде заместено с "пълномощия") и то е било прието.

2. На 23.VII.1992 г. в Народното събрание е проведено тайно гласуване по повод искане на група народни представители за предсрочно освобождаване на председателя на Народното събрание. С това процедурата, предвидена в чл. 5 от Правилника е упражнена. Съобразно резултата от проведеното гласуване искането е отхвърлено.

- 2 -

На 17.IX.1992 г. в Народното събрание е постъпило ново искане за предсрочно освобождаване на председателя на основание чл. 5 от Правилника. До гласуване не се стига, тъй като на 24 с.м. Председателят подава оставка.

3. В пленарно заседание на 2 септември 1992 г. се разглежда проект за решение за изменение на чл. 5 от Правилника. Проектът за решение е внесен от група народни представители.

На същото заседание Законодателната комисия, на която проектът за решение е разпределен предвид нормативното си съдържание и на основание чл. 71 от Правилника, докладва становището, подкрепено от мнозинството нейни членове: то е в полза на предложението, направено от народния представител Васил Гоцев за **отмяна**, а не за изменение на чл. 5 от Правилника. На същото заседание се докладва и становище на отделни членове на Законодателната комисия, които са в подкрепа не на отмяната, а на изменение на чл. 5 в смисъл, че повторно искане на същото основание не може да се прави в срок от 1 година, респ. 6 месеца. В рамките на пленарното заседание е проведена дълга дискусия, при която се застъпват становища, както за отмяната на чл. 5, така и за неговото изменение в горния смисъл, а също и за това чл. 5 да остане без каквито и да е изменения.

Резултатът от проведеното гласуване по предложения проект за решение за изменение на Правилника е: 117 - "за", 92 - "против" и 1 - "въздържал се". С този резултат чл. 5 от Правилника остава в сила без каквито и да е изменения.

4. Самата процедура, съдържаща се в чл. 5 - предсрочно освобождаване на председателя и заместник-председателите - е реципирана до голяма степен от Правилника на Великото Народно събрание, но с някои значими нови елементи:

4.1. Оставката на председателя не само че не подлежи на обсъждане, но съгласно ал. 2 на чл. 5 не подлежи и на гласуване. В тази връзка неудачна е формулировката на ал. 4 от същия чл. 5, която предвижда нов избор за председател да бъде произведен в 14-дневен срок "от приемането на решението"; а при оставка на председателя, съгласно ал. 2, просто няма решение.

4.2. Редакцията, съдържаща се в т. 2 на ал. 1 на чл. 5 относно основанията, на които може да се иска предсрочно освобождаване, също би могла да бъде по-точна, особено що се отнася до "системно нарушаване на правата и задълженията в рамките на тяхната компетентност". Все пак заключението е, че се касае за обща констатация по наличие на продължаваща повтаряща се дейност в нарушение на точно установени компетенции.

4.3. Съгласно ал. 3 на чл. 5 решението за предсрочно освобождаване на председателя се взема с обикновено мнозинство, т.е. "повече от половината от присъстващите народни представители". С това правната уредба се отличава принципно от правната квалифицираното
уредба на мнозинство, изискуемо според Конституцията при упражняване вот на недоверие към правителството, което на практика представлява предсрочно освобождаване на правителството. В случая уредбата на Правилника е непоследователна спрямо съдържащия се в Конституцията принцип за това, че когато се упражнява вот на недоверие, той се приема с квалифицирано мнозинство - на базата на всички народни представители, а не само на базата на присъстващите.

- 4 -

4.4. Без да е изрично уредено в Правилника отхвърлянето на искането има **преклузивно действие по отношение на сочени-те в него нарушения**. Самото отхвърляне на искането на практика представлява решение в обратния смисъл - че няма такива нарушения. Преклузията е в това, че ако писменото искане бъде повторено след първото му неуспешно упражняване, то тогава трябва да се основава на нови **"системни нарушения"** или на такива нарушения, които не са били обхванати от основанието на предишното искане.

8 октомври 1992 г.

Отдел "Правен"
на Народното събрание